

Stanowisko Polskiej Izby Gospodarczej Zaawansowanych Technologii do Programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki

Polska Izba Gospodarcza Zaawansowanych Technologii z uznaniem przyjmuje propozycję Programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG) przedstawioną przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej w dniu 10 marca 2021 r.

Program stawia na rozwój nowoczesnych technologii w ramach Krajowych Inteligentnych Specjalizacji. Wykorzystując doświadczenia z realizacji POIR, w Programie FENG wprowadzono szereg istotnych zmian, mających m. in. zapobiec fragmentacji oferty wsparcia, w tym:

- nowe i elastyczne podejście do Programu – zamiast działań - wsparcie modułowe (w tym w zakresie podnoszenia kompetencji), co daje możliwości zrealizowania w jednym projekcie np. inwestycji w infrastrukturę badawczą, projektu B+R oraz wdrożenia jego rezultatów,
- ukierunkowanie na cyfrową i zieloną transformację przedsiębiorstw,
- świadczenie usług na rzecz przedsiębiorstw przez konsorcja Ośrodków Innowacji o specjalizacjach technologicznych,
- wsparcie startupów w zakresie wyszukiwania i przygotowania rozwiązań technologicznych do komercjalizacji,
- dedykowane wsparcie dla Mid Caps,
- większy nacisk na umiędzynarodowienie i pełniejsze wykorzystanie synergii wsparcia poziomów europejskiego i krajowego; Program FENG powinien stanowić swoistą trampolinę do udziału polskich firm i jednostek badawczych w HE i innych programach międzynarodowych.

Uwagi ogólne do Programu FENG:

- Rozwiązanie kluczowych dla kraju wyzwań możliwe będzie poprzez wspieranie tzw. przełomowych technologii - umożliwiających zasadniczą zmianę, a nie tylko zwiększających produktywność na pojedynczych etapach wytwarzania. Postulujemy, aby rozwijać kompatybilność instrumentów Programu FENG w zakresie wsparcia dla przemysłu i sfery naukowo-badawczej, z programem Horyzont Europa (HE, patrz nowy filar *European Innovation Council*).
- Obserwując priorytety światowe i nasze krajowe osiągnięcia, proponujemy ustanowienie dedykowanego wsparcia dla realizacji programu „Nowy kosmos” - na rzecz zrównoważonego rozwoju poprzez inwestycje w technologie kosmiczne i satelitarne. Warto zwrócić uwagę, że obszar Space jest priorytetowo wydzielony w programie HE w ramach Klastra 4: „*Industry, Digital and Space*”.
- Apelujemy o intensyfikację działań na rzecz wprowadzania uproszczeń zasad Programu i zmniejszenia barier biurokratycznych w procedurach pozyskiwania wsparcia i realizacji projektów w programie FENG. Mając na uwadze komplementarność FENG z HE, uważamy za właściwe podjęcie działań mających na celu harmonizację zasad uczestnictwa w obydwu programach (w tym również dotyczących zasad wynagradzania). W szczególności, z punktu widzenia bezpieczeństwa środków publicznych, warto rozważyć wprowadzenie stosowanego w HE mechanizmu Funduszu Gwarancyjnego. Pozwoliłoby to na zmniejszenie uciążliwości w zakresie częstotliwości i zakresu raportowania.

- Podkreślamy konieczność wsparcia współpracy sieciowej polskiego przemysłu w ramach nowych partnerstw europejskich w HE. Jako przykład takich partnerstw wskazujemy *Key Digital Technologies Partnership*, czy *European Partnership on Pandemic - Preparedness and Societal Resilience*. W naszej ocenie aktywny udział w partnerstwach europejskich przyniesie wiele korzystnych wartości, takich jak: rozwój produktów, zwiększenie stopnia innowacyjności, nawiązanie współpracy międzynarodowej, wymiana doświadczeń i transfer wiedzy, globalizacja szans sprzedażowych i pozyskiwania klientów. Może być ogromną szansą dla firm z sektora MŚP, dając im możliwości rozwoju swoich innowacyjnych produktów. Otwiera im również szanse na pozyskanie nowych rynków. Wypracowane w ramach partnerstw nowe produkty będą dostępne i skalowalne.
- W ramach działań na rzecz zapewnienia rozwoju potencjału beneficjentów, ostatecznych odbiorców i potencjalnych beneficjentów Programu oraz wzmocnienia ich kompetencji, proponujemy rozszerzenie sprawdzonego już instrumentu wsparcia dla firm *Innovation coach* i uruchomienie instrumentu *Innovation coach dedykowanego dla indywidualnych naukowców*, zainteresowanych rozwojem ścieżki kariery prowadzącej do wdrażania innowacji.
- Istnieje potrzeba wyznaczenia dla Programu FENG wartości wskaźników do osiągnięcia w perspektywie celu pośredniego (2024) i końcowego (2029). Działania Programu FENG powinny przekładać się bezpośrednio na podniesienie pozycji Polski, w założonej perspektywie, w Europejskim Rankingu Innowacyjności.

Jesteśmy przekonani, że wprowadzone zmiany w Programie FENG pozwolą nie tylko skutecznie rozwijać przełomowe technologie, ale także umacniać międzynarodową pozycję krajowego sektora zaawansowanych technologii, wspierając produktywność całej polskiej gospodarki. Sprawne wdrażanie Programu powinno wpłynąć na wzrost aktywności badawczej oraz innowacyjności przedsiębiorstw, a także aktywizację współpracy pomiędzy sektorem przedsiębiorstw i nauki.

W załączniku przekazujemy zestawienie szczegółowych uwag do Programu FENG, przygotowanych na podstawie wkładu uzyskanego od Członków Izby, w szczególności: Politechniki Warszawskiej (Centrum Zarządzania Innowacjami i Transferem Innowacji), Akademii Górniczo-Hutniczej im. S. Staszica w Krakowie (Centrum Technologii Kosmicznych), Politechniki Śląskiej i Instytutu Podstawowych Problemów Techniki PAN (Centrum Projektów Badawczych UE).

Załącznik:

Zestawienie szczegółowych uwag do Programu FENG.